

Motion till riksdagen 2025/26:3473

av **Christian Carlsson (KD)**

En starkare primärvård och fast läkare till alla

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en starkare primärvård och fast läkarkontakt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om passiv listning, listningstak och nationellt listningssystem och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten för specialistläkare att dubbelspecialisera sig inom allmänmedicin och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En välfungerande primärvård utgör basen för ett effektivt hälso- och sjukvårdssystem, men i dagsläget är den svenska vården alldeles för sjukhustung, vilket drar ner effektiviteten och bidrar till försämrad tillgänglighet. Svensk primärvård behöver därför stärkas.

Primärvården och inte minst vårdcentralerna ska vara navet i hälso- och sjukvården. Det behövs mer resurser till primärvården, satsningar på kompetensförsörjning så att fler kan utbildas till allmänspecialister och primärvården behöver tilldelas en större andel av hälso- och sjukvårdens budget. Detta så att en större andel av landets läkare och sjuksköterskor kan möta patienterna inom primärvården. Socialstyrelsens riktvärde ligger på 1 100 invånare per specialist inom primärvården, men idag saknas hälften av alla specialister i allmänmedicin. Det duger inte.

Kristdemokraterna anser att det ska finnas en fast vårdkontakt med en namngiven läkare samt tak för antal patienter på en enskild vårdcentral, liksom för den enskilda distriktsläkaren. Det skulle ge såväl distriktsläkare som distriktssköterskor en bättre arbetsmiljö, men framförallt så skapar det den kontinuitet och kännedom om patienten som skapar förutsättningar för både trygghet och vård av högsta kvalitet.

Att ha en fast och namngiven läkare innebär att patienterna får vård av en person som känner till deras sjukdomshistoria och kan erbjuda mer personlig och effektiv vård över tid. Detta stärker inte bara relationen mellan läkare och patient utan bidrar också till bättre vårdresultat och minskar onödig vårdkonsumtion genom tidig upptäckt och bättre möjlighet att hantera hälsoproblem.

Kontinuitet är särskilt viktig för personer med komplexa vårdbehov, men även vid mer tillfälliga kontakter med vården kan förebyggande åtgärder underlättas av att patienten har möjlighet att återkommande få träffa samma läkare i primärvården. Omfattande forskningsstudier har visat på den positiva effekt god kontinuitet har på minskat behov av akutvård, vård utanför arbetstid och dödlighet. Det är därför viktigt att alla invånare är listade på en fast och namngiven läkare som ansvarar för patienten. Denna bör vara specialist eller blivande specialist i allmänmedicin.

Genom passiv listning kan fler invånare få möjlighet till fast läkarkontakt, vilket har ett värde i att det styr mot en mer strukturerad vårdkedja och bättre användning av skattebetalarnas pengar. Dessutom fungerar passiv listning som ett sätt att utbilda befolkningen om var de bör vända sig när de är sjuka, vilket kan minska trycket på akutsjukvården och andra mer resurskrävande vårdinstanser. Detta genom att invånarna vet vem deras ansvariga läkare är och var de kan söka vård.

För att uppnå målet att alla ska vara listade hos en läkare behöver vårdcentralerna ges rimliga förutsättningar. Det behövs ett nationellt listningssystem som är lättillgängligt för alla invånare och som innehåller transparent och väsentlig information. Ett listningstak per läkare på max 1 500 skulle dessutom kunna införas i ett första skede.

Det behövs dessutom en nationell satsning på kompetensförsörjning som innebär att specialistläkare inom områden det inte råder brist inom ska ges möjlighet att dubbel-specialisera sig inom allmänmedicin med bibehållen specialistlön. Det har skett framgångsrikt i Region Sörmland och Region Skåne. Detta behöver kunna ske i hela landet så att vi på allvar kan närma oss målet om fast läkare till alla.

Christian Carlsson (KD)